

SL

SL

SL

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 26.10.2010
SEC(2010) 1243 konč.

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE

POVZETEK OCENE UČINKA

Spremni dokument k sporočilu

Za učinkovitejše evropsko odzivanje na nesreče: vloga civilne zaščite in humanitarne pomoči

COM(2010) 600
SEC(2010) 1242

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE

POVZETEK OCENE UČINKA

Spremni dokument k sporočilu

Za učinkovitejše evropsko odzivanje na nesreče: vloga civilne zaščite in humanitarne pomoči

A. Uvod

Namen poročila o oceni učinka je Komisiji zagotoviti informacije, potrebne za pripravo sporočila o zmogljivosti EU za odzivanje na nesreče, ki naj bi bilo sprejeto novembra 2010. Poročilo naj bi Komisiji zlasti zagotovilo informacije o izvedljivosti številnih možnosti politike, ki bi jih bilo mogoče podrobneje proučiti z namenom izboljšanja odzivanja EU na nesreče znotraj in zunaj Unije.

Ocena, ki jo vsebuje poročilo, ni izčrpna. Ravno nasprotno. Izvedena analiza je sorazmerna z zelenimi cilji. Glede na to, da sporočilo ne bo predlagalo rešitev, ampak zgolj predstavilo različne možnosti za izboljšanje zmogljivosti EU za odzivanje na nesreče in morda izpostavilo morebitno najboljšo alternativo, se popolna ocena učinka v tej fazi ne zdi potrebna. Ko in če bodo pripravljene konkretni zakonodajni predlogi, jih bodo morale spremljati podrobnejše ocene učinka izbranih možnosti.

Poročilo je v prvi vrsti osredotočeno na tiste elemente sporočila, kjer je mogoče opredeliti specifične učinke, ki zato zahtevajo oceno učinka, tj. na nove možnosti politik in različne načine organizacije in strukturiranja sodelovanja EU na področju civilne zaščite. Opozoriti je treba, da bo napovedano sporočilo obravnavalo tudi sinergije s humanitarno pomočjo, vendar se zdi, da glede na to, da bodo slednje izražene le v političnih izjavah o potrebi po izboljšanju obstoječe prakse in politike EU, posebna ocena učinka za ta vprašanja ni potrebna.

B. Opredelitev problema in cilji

i. Opredelitev problema

Vrednost sedanjega evropskega mehanizma civilne zaščite je priznana v širši javnosti. Sistem je dobro deloval v praksi in v celoti izvajal svoja pooblastila ter dal rezultate, ki so presegli pričakovanja. Zato je več zunanjih dejavnikov povzročilo razpravo o tem, ali in kako bi sedanji sistem lahko razširili, da bi se lahko s prihodnjimi izzivi spopadli stroškovno učinkovito in hkrati zagotovili učinkovitejše, hitro in predvidljivo usklajevanje. Svetovna finančna situacija in proračunske omejitve na primer le še potrjujejo potrebo po čim bolj stroškovno učinkovitih ukrepih. Poleg tega smo v EU in v svetu priča povečanju števila naravnih nesreč in nesreč, ki jih povzroča človek (npr. tehnoloških in okolijskih), katerih posledica je večje število operacij evropske civilne zaščite v okviru mehanizma. Intenzivnost in resnost nesreč se prav tako povečujeta, nanju pa, kot se zdi, vplivajo dejavniki, kot so podnebne spremembe, terorizem, urbanizacija in povečevanje industrijske dejavnosti. Da bi se izognili čedalje večji vrzeli med potrebami in zmogljivostmi, mora EU kar se da povečati učinkovitost svojega odzivanja, to pa lahko glede na pretekle izkušnje doseže z omejenimi dodatnimi viri.

Ključna pomanjkljivost evropskega mehanizma civilne zaščite je, da je bil vzpostavljen za podporo in usklajevanje ter je kot tak odvisen od prostovoljne in *ad hoc* pomoči, ki jo ponudijo države članice, zaradi česar ne more zagotavljati pomoči v primeru hujših nesreč. *Ad hoc* narava sedanjega sistema neizogibno nakazuje, da je evropski mehanizem civilne zaščite bolj reaktiven kot proaktiven. Nezmožnost predvidevanja, kakšna in koliko pomoči bo ponujene ob različnih nujnih primerih, pomeni, da civilna zaščita ne more pripraviti načrta ukrepov ob nepredvidljivih dogodkih v zvezi z uporabo sredstev, kar v fazi takojšnjega odziva neizogibno vodi do določene mere improvizacije in negativno vpliva na celotno *učinkovitost*. Iz tega

prav tako sledi, da se odločitve o zagotavljanju ključne pomoči včasih sprejemajo z zamudo, reakcijski čas pa je navadno odvisen od držav članic, ki so oziroma niso ponudile pomoči pravočasno. Možnosti, s katerimi bi sistem postal bolj predvidljiv in zagotavljal boljše usklajevanje pomoči držav članic, bi zagotovo prinesel dodano vrednost.

Sčasoma je prav tako postalo jasno, da sistem, s katerim države članice ponujajo pomoč v naravi, prav tako vodi k fragmentaciji. Glede na to, da države članice predlagajo pomoč ob posameznih nesrečah, ne da bi pri tem upoštevale prizadevanja celotne EU, ponujena pomoč ni vedno najbolj *usklajena*. Pravzaprav civilna zaščita pogosto ugotavlja, da pomoč, ki jo zagotovijo države članice, več kot zadošča za pokritje nekaterih potreb države, ki pomoč potrebuje, in je povsem nezadostna v zvezi z vsemi ostalimi potrebami. Konkretnejši sistem, ki bi zagotavljal usklajen odziv EU in kar se da povečal sinergije med različnimi akterji, bi nedvomno zagotovil boljšo skladnost in stroškovno učinkovitost.

ii. Cilji

Splošni cilj je razviti in okrepiti zmogljivosti EU za odzivanje na nesreče, in sicer z nadgradnjo že obstoječih orodij, zmogljivosti in strokovnega znanja ter kar se da velikim povečanjem sinergij in komplementarnosti med njimi. Predlagane možnosti stremijo k vzpostavitvi trdnjšega in konkretnjšega sistema, ki bo lahko zagotovil boljšo zaščito ljudi, okolja in lastnine pri odpravljanju posledic neposredno po nesrečah.

Pomembno je, da se v tem okviru upošteva tudi spremembe, ki izvirajo iz Lizbonske pogodbe. Člen 196 Pogodbe o delovanju Evropske unije slednji zagotavlja izrecno pravno podlago na področju civilne zaščite med drugim za podpiranje in dopolnjevanje ukrepov držav članic na nacionalni, regionalni in lokalni ravni pri odzivanju na naravne nesreče ali nesreče, ki jih je povzročil človek, znotraj Unije. Solidarnostna klavzula iz člena 222 PDEU, ki vzpostavlja pravno obveznost držav članic, da druga drugi pomagajo in da EU uporabi vsa razpoložljiva sredstva, da se odzove na nesrečo, samo še potrjuje potrebo po prizadevanju za okrepitev zmogljivosti za odzivanje na nesreče.

Splošni cilj bo dosežen s prizadevanji za doseganje naslednjih specifičnih ciljev:

- izboljšanje učinkovitosti odzivanja EU na nesreče, vključno s stroškovno učinkovitostjo,
- povečanje skladnosti odzivanja EU na nesreče,
- povečanje prepoznavnosti.

Takšni cilji ne zahtevajo vzpostavitve nobenega novega mehanizma, ampak predpostavljajo potrebo po razvoju in nadgradnji že obstoječih instrumentov. Glede na to bodo dodatni stroški, če bodo sploh nastali, realni in sorazmerni s sedanjimi.

C. Subsidiarnost

Za upravljanje nesreč so zlasti odgovorne države članice. Vloga Unije na področju civilne zaščite je določena v členu 196(1) Pogodbe o delovanju EU, v skladu s katerim Unija med drugim podpira in dopolnjuje ukrepanje držav članic na nacionalni, regionalni in lokalni ravni pri odzivanju na naravne nesreče ali nesreče, ki jih je povzročil človek, znotraj Unije ter spodbuja doslednost pri delovanju civilne zaščite na mednarodni ravni. Iz tega sledi, da je odziv civilne zaščite na nesreče

področje sposobnosti podpiranja ali dopolnjevanja, pri čemer je treba spoštovati načelo subsidiarnosti.

Za rešitev problemov, poudarjenih v oceni učinka, sta potrebna ukrepanje in usklajevanje na ravni EU. Čeprav so za odzivanje na nesreče v prvi vrsti odgovorne države članice, preteklo delovanje v okviru mehanizma kaže na resno možnost, da nacionalne zmogljivosti civilne zaščite zaradi obsežnosti nesreč za obvladovanje slednjih ne bodo zadostovale. V takšnih primerih je potrebna pomoč iz drugih držav članic. Ukrepanje EU na tem področju vključuje upravljanje situacij z visoko nad-/večnacionalno komponento, kjer potreba po splošnem usklajevanju in skupnem ukrepanju presega nacionalno raven.

Ukrepanje zgolj na nacionalni ravni ne more zagotoviti skladnega, učinkovitega in uspešnega odzivanja EU na nesreče. Izboljšanje predvidljivosti, učinkovitosti in prepoznavnosti evropskega mehanizma civilne zaščite zahteva ukrepanje na ravni EU, ki bo skladno s cilji in pravnim postopkom iz člena 196 PDEU. Takšno razlago potrjuje solidarnostna klavzula iz člena 222 PDEU.

Glede na zgoraj navedeno lahko ugotovimo, da je načelo subsidiarnosti spoštovano, saj ciljev politike, o katerih se razpravlja, ni mogoče doseči z ukrepanjem posameznih držav članic, ampak s sodelovanjem vseh držav članic pri ukrepanju na ravni EU.

D. Opredeljene možnosti in podrobno ocenjene možnosti

i. Opredeljene možnosti politike

Komisija je opredelila naslednje možnosti politike:

- **Možnost 1: prenehanje izvajanja obstoječih politik**

Prenehanje izvajanja obstoječih politik na področju odzivanja EU na nesreče bi pomenilo ukinitvev sedanjih instrumentov ter prekinitvev vseh povezanih dejavnosti. Ta možnost bi prav tako pomenila potrebo po razmisleku o prihodnjem pristopu, ki bi ga bilo treba sprejeti na tem področju.

- **Možnost 2: ohranitev nespremenjenega stanja**

Ohranitev nespremenjenega stanja pomeni nadaljevanje sedanjih politik EU na področju odzivanja EU na nesreče. Dejavnosti in instrumenti, predstavljeni v oceni učinka, bi ostali enaki. Financiranje bi bilo zagotovljeno v skladu s finančnimi perspektivami za obdobje 2007–2013.

- **Možnost 3: razvoj zmogljivosti EU za odzivanje na nesreče na podlagi prostovoljnega združevanja rezervnih zmogljivosti držav članic (človeški viri in sredstva)**

Ekipe in sredstva bi ostali v nacionalnem upravljanju in pod nacionalnim nadzorom, vendar bi se države članice močneje zavezale k temu, da jih na zahtevo mehanizma civilne zaščite dajo na razpolago za takojšnje ukrepanje v okviru operacij civilne zaščite EU. Končna odločitev o njihovi uporabi bi ostala v rokah držav članic, ki bi morda potrebovale te vire za odziv na nesreče na domačih tleh. Poleg tega je treba opozoriti, da rezervne zmogljivosti med posameznimi ukrepanji EU ne bi bile neuporabljene, ampak bi jih države članice lahko uporabljale za reševanje svojih težav.

Uporaba rezervnih zmogljivosti držav članic bi bila jedro odzivanja civilne zaščite EU na nesreče znotraj in zunaj EU, dopolnjevale pa bi jo dodatne ponudbe držav

članic na enak način, kot je pomoč civilne zaščite organizirana sedaj. Poleg tega bi si lahko prizadevali za zagotavljanje dvojne prepoznavnosti (nacionalne in evropske) sredstev civilne zaščite, uporabljenih prek evropskega mehanizma civilne zaščite, kar je bila pomanjkljivost prizadevanj EU na Haitiju.

Vojaška pomoč in prevozna sredstva, zlasti strateška uporaba zmogljivosti zračnega prevoza, bi morala biti vključena v združene razpoložljive zmogljivosti, ki se jih lahko uporabi prek civilne zaščite v skladu z Evropskim soglasjem o humanitarni pomoči in mednarodnimi smernicami (zlasti tistimi iz Osla).

Prostovoljno združevanje zmogljivosti držav članic bi moralo podpreti razvoj skupnega usposabljanja, vaj in nadgrajevanja že pridobljenih izkušenj ter zavezanosti k njim. Poleg tega bi bilo treba pripraviti tudi načrte ukrepov ob nepredvidljivih dogodkih ter scenarije, da bi se izkoristil celotni potencial združenih sredstev. Zanašanje na takšne dejavnosti bi bilo bistvenega pomena za zagotavljanje učinkovitosti in skladnosti sistema.

- **Možnost 4: razvoj zmogljivosti EU za odzivanje na nesreče z evropskimi sredstvi**

Dopolnilna sredstva, ki jih financira EU, se lahko vzpostavijo za posebne potrebe, za katere je treba opredeliti vrzeli pri odzivanju EU in za katere bi bilo ukrepanje na evropski ravni stroškovno učinkovitejše. Zlasti bi bilo treba razmisliti o sredstvih za izvajanje horizontalnih nalog, kot so ocenjevanje (moduli za hitro oceno vpliva na okolje), logistika in usklajevanje (zlasti tehnična podpora in podporne skupine (TAST) ter telekomunikacijska oprema). Ta pristop bi se lahko nadalje razvil v vseobsegajoči usklajevalni center na terenu, ki bi zagotavljal storitve tudi za Združene narode. Podobno bi dopolnilna sredstva, ki jih financira EU, lahko šteli za pomembna specializirana sredstva za odzivanje, kadar skupni viri in delitev bremena lahko pomenijo večjo učinkovitost in kadar nacionalna sredstva niso zadostna.

Čeprav bi zmogljivosti na evropski ravni financirala Unija, bi z njimi na podlagi delegacije upravljala zainteresirana država članica. Njihova razpoložljivost bi bila zagotovljena za operacije EU, vendar bi jih v času, ko ne bi bila v uporabi, država članica upraviteljica lahko uporabila za svoje potrebe. Obseg združenih zmogljivosti na ravni EU bi lahko bil majhen, tj. namenjen zapolnjevanju najpomembnejših vrzeli, ali pa velik, tj. namenjen zagotavljanju znatnega števila sredstev na ključnih področjih, kar bi državam članicam omogočilo zmanjšanje nacionalnih zmogljivosti in hkrati povečanje stroškovne učinkovitosti odzivanja EU.

- **Možnost 5: razvoj evropskih sil civilne zaščite**

Razvoj neodvisnih evropskih sil z lastnimi zmogljivostmi, sredstvi, prednostmi in usklajevanjem bi skupaj z organizacijo pripravljenosti in združevanjem obstoječih virov nedvomno zagotovilo skladnost in učinkovitost odzivanja EU na nesreče. Evropske sile, ki bi temeljile na takšnih načelih, bi morale imeti zagotovljen dostop do vnaprej odrejenih virov držav članic in bi morale biti sposobne pridobiti dodatna sredstva, ne glede na to, ali obstajajo kakšne vnaprej opredeljene vrzeli v zmogljivostih EU za odzivanje ali ne. Upravljanje slednjih bi se zaupalo državam članicam prostovoljkam na podlagi delegacije, skladne s sistemom iz možnosti 4.

Za zagotovitev verodostojne organizacije pripravljenosti bi evropske sile potrebovale tudi operativni center, ki bi pripravil scenarije in protokole, ter svoj inštitut za usposabljanje na področju civilne zaščite in humanitarne pomoči, ki bi zagotavljal usposabljanje za zaposlene, nacionalne in regionalne ekipe, ki bi tvorile evropske sile, ter za strokovnjake za ocenjevanje, ki bi delali za EU.

ii. Analiza možnosti politike

Po predhodnem pregledu možnosti je bilo sklenjeno, da so socialne, ekonomske in politične pomanjkljivosti možnosti 1 in 5 nevzdržne. Glede na to, da možnost 2 pomeni nadaljevanje obstoječih politik EU in da zrcali osnovni scenarij, s katerim je treba primerjati ostale možnosti, je analiza sorazmernega učinka osredotočena na možnosti 3 in 4.

E. Glavni ekonomski in socialni učinki ter okolijski vplivi izbranih možnosti

Opozoriti je treba, da bodo vse možnosti zahtevale okrepitev Centra za spremljanje in informiranje Evropske komisije v smislu usklajevalnih in analitičnih zmogljivosti. Do takšnega razvoja bi prišlo ne glede na izbrano možnost, saj se v bližnji prihodnosti predvideva združitev kriznih centrov ECHO in MIC v resnično središče za odzivanje, ki bo delovalo 24 ur na dan in bilo odgovorno za usklajevanje odzivanja EU na civilne nesreče.

• Ekonomski učinki

i. Ekonomski učinki možnosti 3

Prehod z nespremenjenega stanja na model s prostovoljnim združevanjem sredstev naj ne bi imel znatnega učinka na stroške investicijskega vzdrževanja. Pravzaprav lahko brez strahu domnevamo, da države članice ne bodo nagnjene k prispevanju sredstev v združena sredstva, če ne bodo prepričane, da kljub temu še vedno lahko zadostijo svojim potrebam po civilni zaščiti. To pomeni, da bi prostovoljni rezervoar predstavljal le majhen del tega, kar že obstaja. Poleg tega je ob upoštevanju, da bi pogoji za zagotavljanje sredstev izrecno omogočali njihov umik v času domačih potreb, jasno, da države članice ne bi imele dodatnih stroškov za opremo.

Ko bi bila takšna ureditev popolnoma razvita in operativna, bi lahko zmanjšala potrebo po dodatnih naložbah v nove zmogljivosti za odzivanje na ravni držav članic. Medtem ko je vsaka država članica odgovorna za zagotavljanje svoje zadostne opremljenosti za odzivanje na predvidljiva ali ponavljajoča se tveganja, je mogoče z združevanjem in delitvijo dodatnih rezervnih zmogljivosti zagotoviti pozitivne ekonomske učinke in tako dopolniti osnovna sredstva za odzivanje posameznih držav članic. S takšnimi rezervnimi zmogljivostmi na ravni EU in delitvijo celotnega bremena med državami članicami je mogoče uresničevati ekonomijo obsega in zagotoviti prihranke.

Kot splošno pravilo lahko domnevamo, da možnost 3 ne bi ustvarila dodatnih stroškov za uporabo sredstev. Čeprav bi razvoj prostovoljnih združenih sredstev nedvomno zagotovil razpoložljivost takoj po nesreči, to ne bi smelo vplivati na stroške premikanja sredstev in njihovega upravljanja na kraju nesreče. Ravno nasprotno, zlasti v zvezi s prevozom obstaja možnost, da se sredstva uporabijo bolj stroškovno učinkovito kot bi se sicer. Skupni odziv, ki bi ga omogočila ureditev z združenimi sredstvi in povezano predhodno načrtovanje, bi zagotovil hitrejšo opredelitev prevoznih možnosti in omogočil, da se ustrezno locirana sredstva zberejo in prevažajo skupaj, kar bi skrajšalo prevozní čas in stroške. Poleg tega bi lahko učinkovitejša porazdelitev sredstev med zrakoplove kar se da povečala uporabo zmogljivosti zračnega prevoza in zmanjšala mejne stroške.

Nasprotno bi možnost 3 lahko vplivala na letne stroške upravljanja, če bi se letna uporaba zmogljivosti držav članic povečala zaradi njihovih prispevkov v združena sredstva. Takšen razvoj bi lahko imel znatne posledice za nekatere države članice v smislu stroškov z osebjem. Na bolj splošni ravni bi si nekatere države članice s posebnimi organizacijskimi strukturami lahko povzročile stroške z relevantnim organizacijskim in zakonitim prehodom z nespremenjenega stanja.

Na zgoraj omenjene negativne učinke močno vplivata način izbire združenih sredstev in njihov obseg. Učinki na posamezno državo članico, povezani s potrebami, bi se lahko zmanjšali s politiko rotacijskega izbora namesto s preferenčnim izborom. Poleg tega bi obsežnejša združena sredstva lahko privedla do manjšega povpraševanja po razpoložljivih zmogljivostih.

Učinke bi bilo mogoče nadalje ublažiti z zagotavljanjem financiranja EU nekaterih vnaprej določenih upravičenih stroškov. Rezultat bi bil nov model delitve bremena, ki bi del stroškov prenesel z držav članic na Unijo. To državam članicam ne bi omogočilo samo pokritja nekaterih skupnih letnih stroškov, ki bi izhajali iz prispevanja v združena sredstva, ampak bi bilo tudi spodbuda za manjše države članice, da povečajo svoje sodelovanje v prizadevanjih EU pri odzivanju na nesreče. Tako povečane zmogljivost EU za odzivanje bi dodatno razbremenile države članice, ki nosijo večji del bremena odzivanja na nesreče, ter okrepila zmožnosti EU, da se odziva na večje nesreče zunaj EU.

ii. Ekonomski učinki možnosti 4

Najpomembnejši ekonomski učinek te možnosti bi bil ta, da bi se države članice lahko izognile stroškom investicijskega vzdrževanja. Pridobitev dopolnilnih sredstev, ki jih financira EU, in zmogljivosti zračnega prevoza bi dejansko zagotovila, da bi države članice lahko imele na voljo znatne skupne zmogljivosti, ki jih prej niso imele na nacionalni ravni, ne da bi pri tem nastali dodatni investicijski stroški. Ta zajamčena razpoložljivost bi bila ena večjih koristi, ki bi preseгла tiste, ki bi jih prineslo prostovoljno združevanje sredstev. Zlasti bi lahko ena splošna naložba na ravni EU v nakup dopolnilnih sredstev, ki bi si jih nato lahko delile in jih uporabljale vse države članice, pomenila bistveno manjšo naložbo za EU kot celoto, kot če bi države članice takšne zmogljivosti vzpostavljale vsaka zase. Podobno bi glede na sredstva, za katera je predvideno povečanje zmogljivosti, ta možnost z zmanjšanjem potrebe, da države članice investirajo na nacionalni ravni, zagotovila velike koristi v smislu stroškovne in splošne učinkovitosti.

Druga večja ekonomska korist možnosti 4 je potencial za več stroškovno učinkovitih rešitev. Sredstva na ravni EU, za katera bi lahko zaprosile vse države članice, bi bistveno povečala stroškovno učinkovitost operacij v okviru odzivanja na nesreče z zmanjšanjem stroškov mobilizacije (v primerjavi s komercialnim najemom takšnih zmogljivosti) ter povečanjem hitrosti in učinkovitosti odzivanja. Znatno povečanje učinkovitosti bi se lahko doseglo tudi z skupnim prevozom in logistiko ter drugimi ekonomijami obsega.

Poleg zgoraj navedenega bi nakup dodatnih sredstev EU, ki bi jih upravljale države članice, povečal tudi učinkovitost njihove uporabe in stroškovno učinkovitost na operativni ravni, prav tako kot je to navedeno za možnost 3. Poleg tega bi vse stroške

rezervnih dopolnilnih sredstev krila EU, kar bi zagotovilo zgoraj omenjeni „novi model delitve bremena“ ter omogočilo prenos vseh stroškov na Unijo.

Kar zadeva stroške, bi vzpostavitev zmogljivosti na ravni EU zahtevala neke vrste javni razpis in upravljanje.

- **Socialni učinki**

Možnosti, ki jih obravnava poročilo, ne bi imele socialnih učinkov v tradicionalnem pomenu besede, ampak pomembne učinke na družbo.

Možnost hitrega in odločnega odzivanja prek združenih sredstev držav članic (možnost 3) ali s sredstvi EU (možnost 4) bi nedvomno zmanjšala število žrtev, ublažila trpljenje in kar se da zmanjšala škodo, povzročeno posameznikom in celotnim skupnostim. O pozitivnih učinkih za družbe, ki jih prizadenejo nesreče, tako ni nobenega dvoma.

Poleg tega bi skladnejši in učinkovitejši odziv zagotovo povečal zaupanje ljudi v sposobnost EU za odzivanje na nesreče. To bi povzročilo dvoje. Prvič, ljudje, ki jih prizadenejo nesreče, bi bili bolj pripravljeni sodelovati z EU in tako morda vplivali na možnost poznejšega sodelovanja s tretjimi državami. Drugič, povečano zaupanje v odzivanje EU na nesreče bi lahko prispevalo k podpori evropskih državljanov/vlad. Opozoriti je treba, da bi vzpostavljanje sredstev EU (možnost 4), ki bi se zaupala državam članicam na podlagi delegiranega upravljanja, v skladu s členom 222 PDEU ter željami in pričakovanji evropskih državljanov pomenilo največji možni izraz evropske solidarnosti.

- **Okolijski vplivi**

Tako prostovoljno združena rezervna sredstva (možnost 3) kot sredstva na ravni EU (možnost 4) bi EU omogočila zagotavljanje razpoložljivosti pomoči za odpravljanje posledic takoj po nesreči. Posledično povečana skladnost in učinkovitost bi EU omogočila hitrejše odzivanje na nesreče, s čimer bi se zmanjšali negativni vplivi nesreč na okolje (npr. takojšen in učinkovit odziv na gozdni požar lahko bistveno zmanjša okolijsko škodo).

F. Primerjava možnosti

Pri primerjavi možnosti so bila uporabljena naslednja merila:

- učinkovitost možnosti glede na cilje,
- stroškovna učinkovitost možnosti,
- skladnost možnosti s krovnimi cilji, strategijami in prednostnimi nalogami EU.

Opravljen je bil primerjava možnosti z osnovnim scenarijem (nespremenjeno stanje – možnost 2). Za povzetek in grafični prikaz sklepov so bili uporabljeni tabele in diagrami.

V primerjavi z osnovnim scenarijem sta tako možnost 3 kot možnost 4 izkazali prednosti, ki prevladujejo nad slabostmi nespremenjenega stanja po vseh merilih. Sklenjeno je bilo, da sta ti dve možnosti boljši od osnovnega scenarija. Primerjava je zlasti izpostavila prednosti možnosti 3 v zvezi z njeno združljivostjo z načelom subsidiarnosti in sorazmernosti ter prednosti možnosti 4 glede učinkovitosti in (morda) stroškovne učinkovitosti (zlasti glede na zmogljivosti EU na področju izvajanja horizontalnih nalog in glede na določena sredstva visoke vrednosti).

Prednosti in slabosti obeh možnosti so bile uravnotežene med seboj, da bi se oblikoval sistem, ki bi kar se da povečal učinkovitost in skladnost ter hkrati zagotovil najmanjše možne negativne učinke in stroške.

Pri združitvi obeh najbolj atraktivnih možnosti je bila možnost 3 obravnavana prednostno, saj se je izkazala za najbolj združljivo z načelom subsidiarnosti in sorazmernosti. Vendar so bili upoštevani tudi nekateri elementi možnosti 4, ki bi zagotovili bistvene ekonomske koristi za EU kot celoto.

Relativne prednosti obravnavanih možnosti so nakazale na hibridni sistem, ki bi vseboval naslednje elemente:

- **prostovoljno združevanje sredstev držav članic, namenjenih operacijam EU**
To naj bi bilo jedro sistema. Obseg in sestava združenih sredstev bi se določila pozneje;
- *dopolnilne ad hoc ponudbe držav članic* po zgledu trenutnega evropskega mehanizma za civilno zaščito;
- *dodatna sredstva na ravni EU*, kjer stroškovna učinkovitost prevlada nad slabostjo sedanje politike nezanašanja na sredstva držav članic.

Ta sistem bi bilo mogoče še okrepiti z nadaljnjo pomočjo humanitarnim organizacijam, ki razvijajo in upravljajo vnaprejšnjo postavitev pomoči za mednarodne humanitarne operacije, ter v posebnih primerih podpreti z vojaškimi sredstvi.